

ሓፈሻዊ ሓበሬታ ብዛዕባ ኮቪድ-19 ክታቦት- ምስ mRNA-ባእታ (Pfizer/Biontech፣ Moderna)

እቲ ክታቦት ውሑስን ሓጋዝን ድዩ፤

ነፍስወከፍ ናይ ክታቦት ባእታ ኣብ ስዊዘርላንድ ፍቓድ ይደረግ። ሽዑ ኣብ ውሕስነት፣ ሓይሊ ከምኡውን ዋሕስ ልዕል ዝበለ ኣድላይነት ክረክብ ኣለዎ። እቲ ናይ ስዊዘር ትካል ናውቲ ፈውስታት Swissmedic ነቶም mRNA ኣንጻር ኮቪድ-19 ዝኾኑ ባእታታት ክታቦት ኣዕርዩ ምስመርመሮም ኣፍቂድዎም። ውሕሳት እዮም ከምኡውን ይሰርሑ እዮም። ብዙሓት ኣሸሓት ሰባት እዞም ባእታታት ክታቦት ኣብ መጽናዕትታት ተዋህቦም ኔሮም። እዚኦም ዋላ ኣብ ልዕል ዝበለ ዕድሞ ዘለዎም ሰባት ከምኡውን ኣብ ሕዳራት ሕማማት ዘለውዎም ሰባት ውሑሳት እዮም ከምኡውን ይሰርሑ። ፍቓድ ካብ ዝተዋህበ ብዙሓት ቢልዮናት ሰባት ምስዚኦም ባእታታት ክታቦት ተኸቲቦም ኔሮም። ውሕስነትን ሓይልን ናይዞም ባእታታት ክታቦት ብቀጻሊ ብኪኣላታት ተቋጻጸሩ ኣሎ። ምጥቓም ክታቦት ልዕሊ ርክባታት ክኸውን ኣለዎ። ጥራይ እዚ ምስተረኸበ እቲ ክታቦት ኣብ ስዊዘርላንድ ይምከር።

ኣበይ ክኸተብ እኽእል፤

ምእንግስቲ ናይ ክታቦት ስትራተጅን ምኽርታት ክታቦትን መዲቡ። ነቲ ምኽታብ ተሓታትነት ዘለዎ እቶም ክፍለ-ሃገራት እዮም። ኣበይ ክትኸተቡ ከምትኸእሉ ኣብቲ መርበብ ኢንተርኒት ወይ ኣብ ኢንፎሊዮን ናይ ክፍለ-ሃገርኩም (www.foph-coronavirus.ch/cantons) ፍለጡ ኢኹም። ወይ ንሓኪምኩም ወይ ንሰራሕተኛ ፋርማሲኩም ሕተቱ።

እቲ ክታቦት ከ ንመን ተመኪሩ፤

- ባእታ mRNA ዘለዎ ክታቦት ኮቪድ-19 ኩሎም ካብ 12 ዘዕድሚኦም ሰባት ኢና ንመኽር።
- እዚ ምኽሪ ብሕልፊ ንዝሰብ ይምልከት
- ብፍላይ ብሕማም ኮሮናቫይረስ (ሕዳር ሕማም ዘለዎም ልዕሊ 65 ዓመት ዝዕድሚኦም ከምኡውን ጥኑሳት) ኣብ ድንገት ዘለዉ ሰባት፤
- ኣብ ብሕታውን ሞያውን ከባቢኦም ጥብቂ ርክብ ዘለዎም።

ንሕና ክታቦት ኮቪድ-19 ምስቲ ናይ ቆልዑት ባእታ ክታቦት ናይ ፕፋይዘር/ባዮንተክ(Pfizer/BioNTech) ዋላ ንቆልዑት ካብ 5 ክሳብ 11 ዓመት (*ክታቦት ኮቪድ-19 ክሳብ 11 ዘዕድሚኦም ሕጻናት*) ዝተባህል መሓበሪ ወረቐት ረኣ) ንመኽር።

መን ክኸተብ የብሉን፤

- ዝሰብ ሰባት ባእታ mRNA ዘለዎ ክታቦት ኮቪድ-19 ክወስዱ ኣይንመኽሮምን፤
- ኣብ ሓይ ባእታ ናይዞም ባእታታት ክታቦት ብርትዕ ዝበለን ዝተረጋገጸን ኣለርጂ ዘለዎም ሰባት፣ ብሕልፊ ኣብ Polyethylenglykol (PEG) ወይ Tromethamin (TRIS)። ብኸብረትኩም ካብ ኪኣላ ኣለርጂ ምኽሪ ኣምጽኡ ኢኹም።
- ትሕቲ 5 ዘዕድሙ ቆልዑትን መንእሰያትን። ክሳብ ሕጂ እኹል ሓበሬታ ብዛዕባ ክታቦት ነዚ ዕድሞ የለን።

ብኸብረትኩም ኣስተውዕሉ፤ ልዕል ዝበለ ረስኒ ኣለኩም ዶ፣ ሓሚምኩም ዲኹም ወይ ስግደግድ ይስምዓኩም ዶ፣ ሽዑ ናይ ክታቦት ቆጶራኹም ትቕይሩ።

ንውጽኢት መርመራ ኮቪድ-19 ትጽብዩ ኣለኹም፤ ወይ ኣብ ግለላ ወይ ውሽብ ኣለኹም ዶ፣ ሽዑ እቲ ክታቦት ሕጂ ኣይትግበሩ። እቲ ክታቦት ሽዑ ብዝተኸእለኩም ኣብ ቀረብ ግዜ ግበሩ።

ጥንስቲ እንተ ኹይነ ወይ ክጠንስ እንተ ደልየ እንታይ ብቐዕ እዩ፤

ክትጠንሲ መዲብኪዶ ኣለኪ፤ ሽዑ ብዝተኸእለኪ መጠን ቀልጢፍኪ ተኸተቢ። ድሮ ጠንሲ ዲኺ ቅድሚ ጥንሲ ገና ክታቦት ኣይተወሃብክን ኔርኪ፤ ሽዑ ካብ 12 ሰሙን ጥንሲ (ንኣብነት ካብ 2ይ ሰለስተ ዕጽፊ ጥንሲ) ክትኸተቢ ንመኽረኪ። ብመሰረት ዋላ ብኣጋኡ ኣብ ጥንሲ ይከኣል እዩ።

ጥንስቲ እንተ ኹይነ ወይ ክትጠንሲ እንተ መዲብኪ ብዛዕባ ክታቦታት ከኣ ሕቶታት እንተ ኣልዩኪ ንሓኪምኪ ወይ ንመሕረስቲ ኣዘራርብዮም።

እቲ ክታቦት ከመይ ይሰርሕ፤

መርፍእ ኣብ ላዕላዎይ ምናት ክትወሃቡ ኢኹም። ድሕሪ ቀዳማይ ክታቦት ገና ን15 ደቐቕ ንምዕዛብ ኣብ ዘለኹምሉ ቦታ ጽንሑ።

ክንደይ ግዜ ክኸተብ ኣለኒ፤

ብልምዲ ክልተ ክታቦታት ይደረግ። እቲ ካልኣይ ክታቦት ዳርጋ ኣርባዕተ ሰሙናት ድሕሪቲ ቀዳማይ ክታቦት ክትገብርዎ ትኸእሉ።

ክልተኦም ክታቦታት ግበሩ ኢኹም። ጥራይ ስዑ ጽቡቕ ኢኹም ተከላኪልኩም። ድሮ ተረጋገጸ ልበዳ ኮሮናቫይረስ እንተነበረኩም ጥራይ ሓይ ክታቦት ምስ ባእታ mRNA ክትገብሩ ይደልዩኩም።

ብፍላይ ነቶም ስርዓተ ምክልኻል ሕማም ዝደኸሙ ተኣፈፍቲ ሰባት ካብዚ እተፈልዩ ኢዩ፤ ኣብ ሓኪምካ/ኪ ሓበሬታ ኣምጽኡ።

ነቶም 16 ዓመትን ካብኡ ንላዕሊ ዝዕድሚኦም ሰባት 4 ወርሒ ካብቲ ምሉእ መሰረታዊ ብደብ ተወሳኺ መሕደሲ ክታቦት ተመኪሩ (ኣብ *"mRNA ባእታ ዘለዎ ምሕደሲ ክታቦት"* ዝተባህረ ወረቐት ረኣ)።

እቲ ክታቦት ከመይ ገሩ ክከላኸለለይ፤

ኣካላትኩም ኣንጻር ኮቪድ-19 ዝኸውን ሓላዎ የማዕብል። እዚ ድሕሪቲ ካልኣይ ክታቦት ክሳብ ሓይ ወይ ክልተ ሰሙናት ይወስድ። እቲ ክታቦት ንጻረ-ኣካልኩም/ መከላኸሊኹም ይደልድሎ። ኣካላትኩም ኣንጻርቲ ቫይረስ ንክቐለስ ይሕግዝ እዩ። ርክባ ብርቱዕ ኮቪድ-19 ንክትቐበሉ ሽዑ ኣዝዩ ክጎድል እዩ።

እዚ ንምፍላጥ ኣገዳሲ፤ ምሉእ ዝኾነ ምክልኻል የለን። ሓይክልተ ሰባት ዋላኪ ክታቦት እንተገበሩ ኮቪድ-19 ክቐበሉ ይኸእሉ። ስለዚ ምልክታት ኮቪድ-19 ምስዝህልወኩም ብቐልጡፍ ተመርመሩ ኢኹም።

እቲ ክታቦት ከመይ ከምዝሰርሕ፤ ኣብዚ ቀረብ ሓበሬታ ትረኽቡ፤ www.foph-coronavirus.ch/mrna

እቲ ክታቦት ንክንደይ ግዜ ክከላኸለለይ፤

mRNA ዘለዎ ክታቦት ካብ ከቢድ ሕማም ኮቪድ-19 ናብ ሆስፒታል ከይንኣቱ ጽቡቕ ዕቑብ ይኹንና እዩ። ይኹን እምበር ኣብ 65 ዓመትን ልዕሊኡን ዝዕድሚኦም ሰባት እዚ ዕቑብ እዚ ምስ ግዜ ክንኪ ከም ዝኸእል ተራእዩ ኢዩ። ነዞም ሰባት እዚኣቶም ካብቲ ናይ መወዳእታ ክታቦት እተገብረሎም 4 ወርሒ

ጸደቀ ብሓድሽ ክኸተቡ ሓሳብ ንህበም። ክሳብ ሕጂ ነቶም ትሕቲ 65 ዓመት ዝዕድሚኦም ሰባት ክብ ከቢድ ሕማም ንምክልኻል ዝግበር ክታቦት ኣይነኮዩን። በቲ ኻልእ ሸነኽ ግን ክብ ፈኩስ ሕማምን ምምሕልላፍ እቲ ቫይረስን ዝርከብ ዕቕባ/ሓለዎ ምስ ግዜ ኣብ ኩሎም ሰባት ይንኪ ኢዩ። ስለዚ ኸእ ኢና ንኹሎም ክብ 16 ኸሳብ 64 ዝዕድሚኦም ሰባት ክኸተቡ እንምሕጸና።

ብሰንኪ'ቲ ክታቦት ኮቪድ-19 ክቕበል እኽእል ዶ።

ኣይፋል። በቲ ክታቦት ኮቪድ-19 ኣይታቕቡሉን ኢኹም። ኣብቶም ባእታታት ክታቦት ኮሮናቫይረሳት የለውን።

ድሮ ምስቲ ኮሮናቫይረስ ተለቢዶ እንተነበርኩስ ክኸተብ ኣለኒ ዶ።

ዋላ ድሮ ልቦዳ ምስቲ ኮሮናቫይረስ እንተነበርኩም፣ ክታቦት ምግባር ጠቓሚ እዩ። ብመሰረት ድሕሪ ልቦዳ ንነዊሕ ግዜ ክብ ሓድሽ ልቦዳ ተከላኪልኩም ኢኹም። ንክንደይ ግዜ ፍሉጥ ኣይኮነን። ንሕና ክታቦት ክሳብ ሸዳሸተ ወርሒ ድሕሪ እቲ ልቦዳ ንመኽረኩም ኢና፣ ብዝሓሸን ብዝነውሑን ምእንቲ ተከላኪልኩም። ብዝተኻእለ መጠን ኣብ ውሽጢ ሰለስተ ወርሒ ድሕሪ ልቦዳ ተኸተቡ ኢኹም። ክብ ኣርባዕተ ሰሙን ድሕሪ ዝተረጋገጸ ልቦዳ ኮሮናቫይረስ ብልሙድ ሓደ ባእታ ክታቦት እኹል እዩ። እቲ ካልኣይ ባእታ ክታቦት ክውገድ ይከኣል።

ጉድናዊ ሳዕቤናት ኣለው ዶ።

ኣብ ኩሉ ክታቦት ጉድናውያን ሳዕቤናት ክቕልቀሉ ይኽእሉ። ዝበዝሕ ግዜ ድኹማት ወይ ማእከላውያን እዮም ከምኡ'ውን ቀልጢፎም ይሓልፉ። ብርትዕ ዝበሉ ጉድናዊ ሳዕቤናት ኣዝዮም ሳሕቲ እዮም። ብኸምኡ ኣብ ንጽላት ሰባት ብቐጥታ ድሕሪ mRNA ዘለዎ ክታቦት ኮቪድ-19 ክሳብ ክብድ ዝበለ መልሲ ኣለርጂ ባዕሩ። ሳሕቲ እንተ ዘይኮይኑ ነድሪ ጭዋዳ ልቢ ወይ ፕሪካርዳዩም ኣብ ውሽጢ 14 መዓልቲ ድርጅ ኢዩ እዚ ድማ መብዛሕትኡ ግዜ ፈኩስ ኢዩ ነይሩ ብግብጽ ክክከም ድማ ይኽእል ኢዩ። ኣብ ትሕቲ 30 ዓመት ዝዕድሚኦም ውልቀ-ሰባት ከምዚ ዝኣመሰለ ነድሪ ብተደጋጋሚ ድሕሪ እቲ ሞደርና ዝተባሃል ክታቦት ይርኣ ኔሩ። ስለዚ ትሕቲ 30 ዓመት ዝዕድሚኦም ሰባት በቲ ፕሪካር/ቢዮኤንቴክ(Pfizer/BioNTech) ዝበሃል ክታቦት ክኸተቡ ይምረጹ። እዚ ዝስዕብ ንክልቲኡ ክታቦታት ዝምልከት ኢዩ፣ ኮቪድ-19 ዝበሃል ክትክን ዘምጽኦ ረብሓታት ክብቲ ንመንእሳያት እውን ከይተረፈ ከጋጥሞም ዝኽእል ሓደጋታት ከም ዝዛይድ ንጸር ኢዩ። ይኹን እምበር ኹብቲ ድሕሪ ክታቦታት ዜጋጥም ነድሪ ጭዋዳ ልቢ ወይ ነድሪ ሳንጣ ልቢ ንላዕሊ ብተደጋጋሚ ብኮሮናቫይረስ ምስ ዚብከል እዩ ዜጋጥም። ብዝተረፈ ክሳብ ሕጂ ንብርቱዓት ጉድናዊ ሳዕቤናት ዝምልከቱ ግንዛበታት የለውን። ከምዚ ዚኣመሰሉ ጉድናዊ ሳዕቤናት ኣብ ውሽጢ ውሑዳት ኣዋርሕ ድሕሪ'ቲ ክታቦት ምስተጸበኹ። ኪኣላታት ዝኹኑ ምልክታት ኣዕርዮም ይዕዘቡ።

ኣየናት ጎድናውያን ሳዕቤናት ክህልዉ ይኽእሉ።

- እቲ ዝተኸተበሉ ቦታ ኣብ ምናት ቀይሕ ይኸውን፣ የቀንዙ ወይ ይሕብጥ እዩ።
- ቃንዛ ርእሲ
- ድኻም
- ቃንዛ ጭቃዳን መሓውርን
- ሓፈሻውያን ምልክታት ከም ምንቅጥቃጥ ቁሪ፣ ስምዒት ረስኒ ወይ ፈኪስ ረስኒ

እዚኦም ጎድናውያን ሳዕቤናት ድሕሪ ምኽታብ ብዘሕ ግዜ ይቕልቀሉ። ኣካላት መከላኸሊ ኣንጻር'ቲ ሕማም ዝሃነጽ ከምዘሎ የርእዩ። ብቅልል ዓይነት

ምስዝህልዉ ጽቡቕ ምልክት እዮም። ኣብ ናይ ኣለርጂ መልሲ ብቐጥታ ድሕሪ'ቲ ክታቦት ንኣብነት ክሳብ ብርትዕ ዝበለ ሕጠጥ፣ ምቕያሕ፣ ምስሓይ ወይ ክሳብ ጸገማት ምስትንፋስ ይመጽእ። ቀንዲ ምልክታት ነድሪ ጭዋዳ ልቢ ቃንዛ ኣፍ ልቢ፣ ሕጽረት እስትንፋስ ከምኡውን ብርቱዕ ምንፍርፋር ኢዩ። ኣብ ከምዚ ዚኣመሰሉ ምልክታት ብቐጥታ ንኣኪምኩም ተወከሱ።

ጎድናውያን ሳዕቤናት ንክንደይ ግዜ ክጸንሑ ይኽእሉ።

እዞም ጉድናዊ ሳዕቤናት ብልምዲ ድሕሪ ቅሩብ መዓልታት ክጠፍኡ እዮም። ድሕሪ ሓደ ሰሙን ገና ጉድናውያን ሳዕቤናት ኣለውኹም ዶ። እናገደዱ ይኸዱ ዶ። ወይ ትስከፍ ዲኹም።

ሽዑ ምስ ኣኪምኩም ተዘራረቡ ኢኹም።

ተኸቲቦ ኣለኹ። ኣነ ንካልኣት ሰባት ምስቲ ኮሮናቫይረስ ክልብዶም እኽእል ዶ።

ምሉእ ብምሉእ ምስተኸተብክ ከምብሓድሽ ምስ ኮሮናቫይረስ ክትልብድ ተኸእሎኡ ብሰፊሕ ጉዳይ ከምኡ ድማ ርከሳ ምምሕልላፍ ውን ይውሕድ እዩ። እቲ ክታቦት ግና ሚእቲ ሚእታዊት ምክልኻል ክህብ ኣይከእልን፣ እቲ ምክልኻል ከኣ ምስቲ ግዜ ይነኪ። እቲ ዝነኮዩሉ ብርታዕን ፍጥነትን ከከም ዓይነት/ደረጃ ቫይረስ ዝተፈላለየ ክኸውን ይኽእል።

ብኸብረትኩም ኣስተውዕሉ፣ ቅድምን ቅርን ክታቦት ቀጸልኩም ነቶም ሕጋጋት ጽሬትን ኣደብን ተኸተልዎም ኢኹም

ክታቦት መን እዩ ዝኸፍሉ።

እቲ ክታቦት ንዓኹም ነጻ እዩ።

እቲ ክታቦት ወለንታዊ ድዩ።

እው። ክታቦታት ኣብ ስዊዘርላንድ ወለንታውያን እዮም።

ቀጻሊ ሓበሬታ ኣበይ ክረክብ።

ቀጻሊ ሓበሬታ ብዘዕበ ክታቦት ኮቪድ-19 ኣብ መርበብ ኢንተርነት ናይ BAG ትረኽቡ፣ www.foph-coronavirus.ch/vaccination ወይ ንኣኪምኩም ሕተቱ። ወይ ኣብ ቤት-መድሃኒትኩም/ፋርማሽኹም።

